

Lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation SVOD

Informationsmaterial och vanliga frågor och svar (FAQ)

Lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD)

- Trädde i kraft 1 januari 2023 och ersatte 6 kap patientdatalagen, kapitlet om sammanhållen journalföring.
- Möjliggör elektronisk åtkomst via gemensamma IT-system, t.ex. Cosmic.
- Ger möjlighet att läsa, men det är inte tillåtet att ändra eller tillföra information i en annan aktörs dokumentation.

Förutsättningar för att tillgängliggöra information

- Att tillgängliggöra information innebär att dokumentera i vårt gemensamma Cosmic, så att andra får möjlighet att ta del av det.
- Patienten ska informeras om vad sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation innebär.
- Patienten ska informeras om rätten att motsätta sig tillgängliggörandet, rätten till att spärra sina uppgifter.
- Vårdnadshavare kan inte motsätta sig för barns räkning.
- Information till patienten görs vanligtvis via öppen information på 1177.se som vi kan hänvisa till.

Förutsättningar för att ta del av information över vårdgivargräns

- Uppgifterna rör en patient som det finns en aktuell patientrelation med.
- Uppgifterna kan antas ha betydelse för att förebygga, utreda eller behandla patienten.
- Patienten samtycker till det: krävs ett aktivt samtycke.
 - Det finns vissa undantag till samtyckeskravet som beskrivs mer i detalj senare i presentationen

Samtycke till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation SVOD

Vad är ett samtycke?

Det finns olika samtycken i vården

- Samtycke till behandling
- Samtycke till SVOD
- Samtycke till NLL
- m.fl.

Detta informationsmaterial och tillhörande FAQ handlar endast om samtycken till SVOD.

Samtycke till SVOD krävs endast när du tar del av information från en annan vårdgivare, inte när du tar del av information inom den egna vårdgivaren.

Vad är vårdgivare, omsorgsgivare och verksamhet?

- Vårdgivare är regioner, kommuner, statliga myndigheter, privata aktörer inom hälso- och sjukvård.
- Omsorgsgivare kan innebära många olika verksamheter, men för SVOD gäller det enbart aktörer inom socialtjänsten som ger insatser till äldre eller personer med funktionsnedsättning.
- En vård- eller omsorgsgivare kan ha en eller flera verksamheter. En verksamhet inkluderar alla enheter som ingår under en och samma verksamhetschef.

Vårdgivare

Exempel på vårdgivare som vi ingår i vår sammanhållna journalföring i Cosmic:

- Region Västmanland
- Västerås stad (och övriga kommuner)
- Praktikertjänst
- Capio
- Kirurgiskt hudcenter
- Kvinnoläkarna
- Servicehälsan

Att registrera samtycke

- Inhämtat samtycke ska gälla för hela din verksamhet/klinik/medicinskt ansvarig enhet.
- Samtyckets giltighet ska sätta till den förväntade längden på aktuell vårdprocess.
- Samtycket kan inhämtas åt andra kliniker som ingår i vårdprocessen, t.ex. i samband med att en remiss skickas. Samtycket måste dock registreras in av den klinik/verksamhet som önskar ta del av informationen.
- Ett inhämtat samtycke innebär att jag får ta del av information från alla vårdgivare inom den sammanhållna journalen.
- Journalanteckning som bifogas som länk i remiss är att betrakta som journalkopia och du har därför rätt att öppna den utan samtycke.
- Patienten kan återkalla ett givet samtycke.

Samtycke och barn

- Samtycke behöver aldrig inhämtas från vårdnadshavare.
- Samtycke kan behöva inhämtas från barnet, om barnet har uppnått en mognadsgrad som gör att de kan ta rimlig ställning till vad samtycke eller avsaknad av samtycke innebär och vad det ger för konsekvenser.
- Lagen bestämmer ingen åldersgräns, utan bedömningen görs individuellt av dig som har kontakt med barnet.

Nödöppning

- Nödöppning kan ske då det finns omedelbar fara för patientens liv eller hälsa och patienten är oförmögen att ge samtycke.

Vuxna som inte kan samtycka

- Vuxna kan av medicinska skäl sakna förmåga att samtycka, exempelvis vid permanent nedsatt kognitiv förmåga.
- Patientens inställning ska så långt som möjligt utredas, genom att fråga anhöriga, kontrollera tidigare samtycken osv.
- Om du bedömer att patientens inställning skulle ha varit att samtycka så ska ett samtycke registreras.

Återkalla samtycke

- Patienten har rätt att återkalla ett samtycke.
- Den verksamhet som har registrerat samtycket ansvarar för att avsluta det samtycke som patienten önskar återkalla.

Vanliga frågor och svar (FAQ) gällande samtycke till SVOD

Samtycke till SVOD

När behöver man patientens samtycke till att läsa journalen?

När du vill ta del av journaluppgifter från en annan vårdgivare.

Aktiva val och Samtycke

Hur hänger aktiva val och samtycke till SVOD ihop?

Ett aktivt val gör du när du vill ta del av uppgifter som är registrerade av en annan verksamhet. Om dessa uppgifter är registrerade av en annan vårdgivare så krävs patientens samtycke.

Registrering av SVOD-samtycke

Vem får inhämta och registrera samtycket?

Vem som helst inom din verksamhet/klinik får inhämta och registrera samtycket. Men varje verksamhet/klinik behöver registrera sitt eget samtycke i Cosmic.

Inhämtande av SVOD-samtycke åt andra

Kan en annan verksamhet/klinik inhämta samtycke åt min verksamhet/klinik?

Ja

Men bara om det handlar om en känd vårdprocess där man på förhand vet vilka verksamheter som kommer involveras. Det går inte att inhämta ett samtycke "utifall det behövs".

Remisser och SVOD

Om jag skickar en remiss inom min egen vårdgivare, behöver mottagaren samtycke för att läsa min journalen då?

Nej

Samtycke till SVOD behövs endast när det gäller uppgifter hos en annan vårdgivare.

Barn och SVOD-samtycke

Behöver jag fråga
vårdnadshavare om
samtycke?

Nej

När det gäller barn som är gamla
och mogna nog att bestämma
själva ska du fråga dem.
När det gäller yngre barn som inte
ännu är mogna nog att bestämma
själva behövs inget samtycke.

Skyddade personuppgifter och SVOD

Om ett barn har skyddade personuppgifter, får jag ändå läsa journalen från andra vårdgivare?

Ja

Skyddade uppgifter innebär att man ska minimera läckage av uppgifter till fel personer, det hindrar inte dig från att ta del av uppgifter som du behöver för att ge vård. I övrigt ska rutiner kring patienter med skyddade uppgifter följas.

Nödöppning

Om jag inte kan fråga patienten om samtycke för att denne är okontaktbar, vad gör jag då?

Om det handlar om ett akut eller övergående tillstånd som leder till oförmåga att samtycka får du läsa uppgifter från andra vårdgivare i akutsituationen.

Oförmåga att samtycka

Om patienten har en permanent kognitiv nedsättning eller av andra medicinska skäl inte kan ge samtycke, vad gör jag då?

När det handlar om kroniska tillstånd som gör att patienten inte själv kan samtycka kan du som vårdgivare utreda vad patientens inställning hade varit om denne hade kunnat samtycka. Tidigare samtycken, journaluppgifter, anhörigas vittnesmål osv kan tala för om patienten hade samtyckt eller ej.

Längd på samtycke

Hur länge gäller ett SVOD-samtycke?

Samtycket gäller enligt lagen för hela vårdkontakten/vårdprocessens längd. Detta får i praktiken oftast översättas i kalendertid då systemen kräver en tidsbestämmelse.

Vid registrering i Cosmic kommer 1 år att vara förvalt och maxgränsen för registreringen.

Implicit samtycke

Kan man förutsätta att patienten samtycker till SVOD eftersom de söker vård?

Nej

Ett samtycke till SVOD måste vara uttalat och patienten måste ha möjlighet att söka vård utan att ge samtycke till SVOD.

Krav på samtycke

Kan vi i vår region sätta krav på samtycke till SVOD för att söka vård, eftersom så mycket av vår journal är utspridd över flera vårdgivare?

Nej

Det är inte ett rimligt att ha samtycke till SVOD som villkor för att söka vård.

Gäller samtycke till SVOD
även för NPÖ?

Om frågan är ställd på
sådant sätt att det framgår
att vi menar både inom
och utanför vår region så
gäller samtycket även för
NPÖ.

Flera journaler

Om patienten har flera kopplade journaler, tex när de gått från ett samordningsnummer till ett personnummer eller har fått ett nytt personnummer, behövs det ett samtycke för varje journal?

Nej

Allt är fortfarande patientens en och samma journal. Men du måste registrera samtycket i Cosmic på patientens båda personnummer

Konsultationer

Om jag konsulterar en kollega, behöver den kollegan samtycke för att läsa journalen?

Om kollegan tillhör en annan vårdgivare eller behöver ta del av uppgifter från en annan vårdgivare så behövs patientens samtycke.

Häva samtycke

Kan patienten dra tillbaka sitt samtycke?

Ja

Det är inte retroaktivt, utan gäller från det tillfälle då patienten kontaktar vården. Vårdpersonalen behöver då ta bort registreringen i journalen.

Neka samtycke

Om patienten säger nej till samtycke, ska jag registrera det som ett nej?

Nej

Avsaknad av samtycke ska inte registreras. Om patienten söker igen senare kan man ställa frågan om samtycke på nytt.

Generella samtycke

Om patienten säger att de inte bryr sig om SVOD, utan vill ge oss ett allmänt samtycke som gäller för all framtid, slipper vi då fråga om samtycke?

Nej

Även om patienten vill ge ett sådant samtycke så kommer det inte vara giltigt och vi i vården gör ett dataintrång om vi gör som patienten önskar.

Patientsäkerhetslagen

Om min verksamhet inte har direktkontakt med patienter men ändå ingår i vården och jag behöver journaluppgifterna för att ge en patientsäker vård, behöver jag ett samtycke då?

SVOD förutsätter att du inhämtar ett samtycke på korrekt sätt, även om du behöver tillgång till uppgifterna enligt Patientsäkerhetslagen. Ingen av lagarna står över varandra, utan vården förväntas uppfylla bägge likvärdigt.